

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	9
WSTĘP	11
I. Zagadnienia wprowadzające	11
1. Zarys problematyki	11
2. Uzasadnienie podjęcia tematu	14
3. Cel pracy i porządek rozważań	17
II. Podstawowe założenia teoretycznoprawne i język pracy	19
1. Akt normatywny, przepis prawny i norma prawna	20
2. Wejście w życie, wprowadzenie w życie i obowiązywanie konstytucji	20
3. Wykładnia i interpretacja prawa	25
Rozdział pierwszy	
TRADYCJE USTROJOWE A KONCEPCJE MECHANIZMU DOSTOSOWAWCZEGO	
W KONSTYTUCJI RP Z 1997 R.	27
I. Tradycje ustrojowe – mechanizmy dostosowawcze w polskich konstytucjach ...	27
1. Uwagi wstępne	27
2. Konstytucja marcowa	28
3. Konstytucja kwietniowa	34
4. Konstytucja z 22 lipca 1952 r.	38
II. Przebieg prac konstytucyjnych nad regulacjami wprowadzającymi w życie konstytucję z 1997 r.	48
1. Propozycje mechanizmu dostosowawczego w projektach konstytucji	48
2. Postępowanie w Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego z przepisami regulującymi proces dostosowawczy	50
III. Ogólna charakterystyka mechanizmu dostosowawczego przyjętego w konstytucji z 1997 r.	54
1. Struktura wewnętrzna konstytucji z 1997 r. – kryteria oceny i znaczenie w procesie interpretacji	54
2. Zawartość normatywna rozdziału XIII „Przepisy przejściowe i końcowe” konstytucji z 1997 r.	58
3. Podstawowe elementy i cechy mechanizmu dostosowawczego przyjętego w konstytucji z 1997 r.	59
IV. Wnioski	61
Rozdział drugi	
SAMOCZYNNY WPŁYW NOWEJ KONSTYTUCJI NA PRAWO ZASTANE	66
I. Sposoby oddziaływania nowej konstytucji na zastany porządek prawny	66
II. Wpływ kreujący, czyli ustanowienie nowego prawa	68

1. Wejście w życie konstytucji	68
2. Bezpośrednie stosowanie konstytucji	75
III. Wpływ modyfikujący, czyli zmiana prawa zastanego	79
1. Zmiana formy zastanych aktów normatywnych (przepisy dostosowujące) ...	79
1.1. Umowy międzynarodowe – reklasyfikacja	81
1.2. Prawo miejscowe – unifikacja	95
2. Zmiana treści zastanych norm prawnych (wykładnia w zgodzie z konstytucją)	107
3. Zmiana mocy zastanych norm prawnych	116
3.1. Nadanie normom prawnym rangi konstytucyjnej	117
3.2. Dekonstytucjonalizacja norm prawnych	123
IV. Wpływ eliminujący, czyli uchylenie prawa zastanego	129
1. Wyrażne (formalne) uchylenie prawa zastanego	132
2. Dorozumiane (materialne) uchylenie prawa zastanego	136
V. Wnioski	141
Rozdział trzeci	
PRZEPISY PRZEJŚCIOWE W KONSTYTUCJI RP Z 1997 R.	143
I. Pojęcie przepisów przejściowych	143
II. Ogólna charakterystyka przepisów przejściowych w Konstytucji RP z 1997 r. ...	145
III. Przepisy przejściowe a kadencja konstytucyjnych organów władzy publicznej	150
1. Ogólna charakterystyka zasady kadencyjności	150
2. Długość kadencji a wejście w życie nowej konstytucji	154
3. Stabilizacja składu personalnego organu kadencyjnego a wejście w życie nowej konstytucji	157
4. Zasada kadencyjności a zasada ochrony praw słusznie nabytych	162
IV. Przepisy przejściowe a kompetencje i procedura konstytucyjnych organów władzy publicznej	166
1. Nieostateczność orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego	166
2. Powszechnie obowiązująca wykładnia ustaw dokonywana przez Trybunał Konstytucyjny	177
3. Sprawy w toku – postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym, Trybunałem Stanu oraz postępowanie ustawodawcze	184
4. Deficyt budżetowy okresu przejściowego	192
V. Przepisy przejściowe a funkcjonowanie instytucji wymiaru sprawiedliwości ...	196
1. Szczególne znaczenie przepisów przejściowych dotyczących wymiaru sprawiedliwości	196
2. Dwuinstancyjność postępowania sądowoadministracyjnego	197
3. Kolegia do spraw wykroczeń	204
VI. Wnioski	211
Rozdział czwarty	
OBOWIĄZKI DOSTOSOWAWCZE WEDŁUG KONSTYTUCJI RP Z 1997 R.	214
I. Źródło (podstawa prawna) obowiązków dostosowawczych	214
II. Zakres podmiotowy (adresaci) obowiązków dostosowawczych	217
1. Rada Ministrów jako podmiot zobowiązany	217
2. Wyłączna czy konkurencyjna właściwość Rady Ministrów?	219
3. Udział parlamentu w procesie dostosowawczym	223

III. Zakres przedmiotowy (treść) obowiązków dostosowawczych	223
1. Obowiązki w sferze ustawodawstwa	223
1.1. Eliminacja ustaw niezgodnych z konstytucją	224
1.2. Uchwalenie ustaw rzeczywistnie wykonujących konstytucję	226
2. Obowiązki w sferze umów międzynarodowych	234
3. Obowiązki w sferze aktów podustawowych	243
IV. Termin realizacji obowiązków dostosowawczych	249
1. Czas w konstytucji z 1997 r. – uwagi wprowadzające	249
2. Dostosowanie prawa do konstytucji z 1997 r. jako proces rozciągnięty w czasie	251
3. Ramy czasowe szczególnych obowiązków dostosowawczych	251
3.1. Okres dwóch lat od dnia wejścia w życie konstytucji na wykonanie obowiązków dostosowawczych	251
3.2. „Odpowiedni czas” na wykonanie obowiązków dostosowawczych ...	253
3.3. Znaczenie temporalnego zorientowania szczególnych obowiązków dostosowawczych	255
4. Ramy czasowe obowiązku realizowania całokształtu norm konstytucji	256
5. Termin początkowy związania obowiązkami dostosowawczymi a moment przystąpienia do ich realizacji	256
V. Wnioski	257
Rozdział piąty	
SKUTKI PRAWNE NIEWYKONANIA OBOWIĄZKÓW DOSTOSOWAWCZYCH	260
I. Uwagi wstępne	260
II. Istota niewykonania obowiązków dostosowawczych	261
III. Skutki niewykonania obowiązków dostosowawczych dla systemu prawa	262
IV. Skutki niewykonania obowiązków dostosowawczych dla podmiotów zobowiązanych	264
1. Podmiotowy i czasowy aspekt egzekwowania odpowiedzialności za niewykonanie obowiązków dostosowawczych	264
2. Odpowiedzialność polityczna członków Rady Ministrów	267
3. Odpowiedzialność konstytucyjna członków Rady Ministrów	271
V. Środki przysługujące jednostce wobec niewykonania obowiązków dostosowawczych	278
1. Prawo inicjatywy ustawodawczej	279
2. Wszczęcie kontroli niekonstytucyjnych aktów normatywnych	283
3. Inne środki prawne oddziaływania obywateli na działalność organów władzy publicznej	289
4. Prawo do odszkodowania za bezprawne działania władzy publicznej	294
VI. Wnioski	303

Rozdział szósty

PROCES DOSTOSOWANIA PRAWA DO KONSTYTUCJI RP Z 1997 R.

W PRAKTYCE	307
I. Realizacja konstytucyjnych przepisów dostosowujących	307
1. Zagadnienia wprowadzające	307
2. Realizacja obowiązków w sferze ustawodawstwa	309
3. Realizacja obowiązków w sferze umów międzynarodowych	316
4. Realizacja obowiązków w sferze aktów podustawowych	327

II. Udział Trybunału Konstytucyjnego w procesie dostosowawczym	334
1. Zagadnienia wprowadzające	334
2. Proces dostosowawczy a zakres kontroli TK	335
3. Proces dostosowawczy a wykładnia konstytucji dokonywana przez TK ...	342
4. Proces dostosowawczy a funkcja sygnalizacyjna TK	350
III. Wnioski	357
ZAKOŃCZENIE I WNIOSKI	360
BIBLIOGRAFIA	372